

Aan

College van Burgemeester en Schepenen
Gemeente Kaprijke, Eeklo en Maldegem

Betreft

Aanvraag stedenbouwkundige vergunning windmolens
langs de N49

6/04/2017

Geachte mevrouw,
Geachte heer,

Door enkele projectontwikkelaars werd een stedenbouwkundige vergunning aangevraagd voor de realisatie van meerdere windmolens langs de N49 te Maldegem, Eeklo en Kaprijke. Deze aanvragen kaderen binnen het provinciale ruimtelijke structuurplan 'Windlandschap Eeklo-Maldegem'.

Als natuur- en milieuvereniging staat Natuurpunt en Partners Meetjesland we positief tegenover bijkomende kansen voor windenergie in het Meetjesland. Hierbij kan onze regio mee instaan voor een duurzame energieproductie. Dit is ecologisch belangrijk. Het kan ook een belangrijke economische troef zijn voor onze regio. Wel essentieel is dat de negatieve impact op natuur, landschap en de leefkwaliteit tot een minimum beperkt wordt. Dit kan door een goede inplanting van de turbines. Natuurpunt en Partners Meetjesland maakte, in nauwe samenwerking met haar lokale lidverenigingen, in mei 2011 een grondige visie uit (zie <http://npmeetjesland.be/dossiers/windmolens>). In deze visie werd de N49 geselecteerd als één van de prioritaire zones voor bijkomende windmolens in het Meetjesland.

We hebben ook steeds de aanpak van de provincie Oost-Vlaanderen gesteund, waarbij veel aandacht was voor een planmatige aanpak en een bundeling van windmolens met als doel de impact op natuur, landschap en mens te minimaliseren. Ook de specifieke aandacht van de provincie voor draagvlak door te opteren voor een rechtstreekse participatie (minimum 20%) én de oprichting van een omgevingsfonds waarbij (1) een deel van de opbrengst van de windturbines wordt teruggegeven aan de gemeenschap onder de vorm van ingrepen die de lokale omgevingskwaliteit verbeteren en (2) de ontwikkeling van hernieuwbare energie en rationeel energiegebruik in die omgeving wordt gestimuleerd, vinden we zeer belangrijk en hebben we steeds gesteund.

Bij de beoordeling van het voorliggende dossier stellen we een aantal problemen vast:

1. Impact op avifauna

Natuurpunt en Partners Meetjesland is van oordeel dat in dit dossier te weinig rekening gehouden wordt met een belangrijke trekroute voor vogels. Daarom is Natuurpunt en Partners Meetjesland voorstander om in de zone tussen de Peperstraat in Eeklo en het centrum van Kaprijke geen windmolens te realiseren. De zone ten oosten van de Peperstraat ligt in de belangrijkste vogeltrekroute van onze regio, namelijk die tussen onder meer het spaarbekken van Kluizen en de Kraenepoel in Aalter én het Krekengebied. Uit de gegevens van de meest recente versie van de risicoatlas voor vogels en vleermuizen (<https://data.inbo.be/windturbines/>) blijkt duidelijk dat de zone oostwaarts tussen Peperstraat code 3 (groot risico) heeft, vooral omwille van pleisterende watervogels, voedseltrek en slaaptrek. We dringen dan ook aan om de windmolens op deze locatie niet te vergunnen.

2. Impact op vleermuizen

Naast de impact op avifauna mag ook de impact op vleermuizen niet onderschat worden. Vleermuizen zijn beschermd in Vlaanderen. Uit de gegevens van de meest recente versie van de risicoatlas voor vogels en vleermuizen (<https://data.inbo.be/windturbines/>) blijkt dat vele van de geplande windmolens in risicozones liggen. Het is dan ook cruciaal dat milderende maatregelen genomen worden om schade te voorkomen.

Aangezien vleermuizen vooral bij lage windsnelheden als aanvaringslachtoffer worden vastgesteld, kan overwogen worden om windturbines gedurende risicoperiodes pas bij hogere windsnelheden te laten draaien (de zogenaamde 'cut-in speed' verhogen) (Everaert et al., 2013). Er is overtuigend bewijs gepubliceerd dat de effectiviteit van deze maatregel bevestigt. Tijdens experimenteel onderzoek werden door het verhogen van de 'cut-in speed' reducties tot ongeveer 90% vastgesteld in het aantal aanvaringslachtoffers, terwijl het verlies aan elektriciteitsproductie doorgaans onder de 1% bleef (EUROBATS, 2012; Arnett et al., 2013; Chirotech, 2013). Voorgesteld wordt dat de windturbines in periodes met aanvaringsrisico voor vleermuizen worden stilgelegd, voor zover binnen deze periodes aan volgende cumulatieve voorwaarden wordt voldaan:

- In de periode van 1 april tot en met 31 oktober tijdens de nacht (20 minuten na zonsondergang tot 20 minuten voor zonsopgang). Dit is de periode waarin volgens onderzoek de meeste slachtoffers vallen;
- Bij windsnelheden lager dan 5 m/s (21,6 km/u);
- Bij temperaturen hoger dan 10°C en tijdens de trekperiode (begin september tot 15 oktober) bij temperaturen hoger dan 6°C;
- Wanneer er geen zware neerslag is (minder dan 5 mm/uur).

Een onderzoek naar het voorkomen van vleermuizen in de directe omgeving van het windturbinepark kan ook een oplossing bieden. Als uit een degelijk, gedetailleerd onderzoek blijkt dat het aantal vleermuizen in de omgeving van sommige windmolens zeer beperkt is, hoeft in principe de bovenstaande milderende maatregel niet te worden genomen.

3. Voorwaarden draagvlakmodel: rechtstreekse participatie

De Provincie voorziet minstens 20% rechtstreekse participatie in de geplande windturbineprojecten. Door de gemeente Eeklo werd 50% rechtstreekse participatie als doelstelling vastgelegd. In de verschillende aanvragen is veelal echter onduidelijk hoe de participatie gerealiseerd zal worden. De meeste projectontwikkelaars blijven hierover vaag en onduidelijk. Het is belangrijk dat ten gronde nagegaan wordt welke voorstellen voldoende garanties geven inzake rechtstreekse participatie van de bevolking.

4. Voorwaarden draagvlakmodel: omgevingsfonds

Inzake het toepassen van het omgevingsfonds stellen zich 2 knelpunten. Enerzijds is het niet duidelijk of alle projectontwikkelaars het omgevingsfonds willen financieren. Het is evident dat dit een zeer harde randvoorwaarde is vanuit het PRUP. Daarnaast is het even belangrijk dat er duidelijkheid gecreëerd wordt over de wijze waarop de middelen ingezet zullen worden. Door de provincie werd wel veel gecommuniceerd over het omgevingsfonds en het project 'Milde Meetjes', maar op geen enkele wijze werd tot nu toe duidelijkheid gecreëerd over een bestemming van de middelen conform de doelstellingen van het omgevingsfonds. Ook de samenstelling van de huidige stuurgroep zorgt voor onvoldoende garanties. Het kan niet de bedoeling zijn dat landbouwers-eigenaars die grond verkopen of verhuren aan de ontwikkelaars en daar ruimschoots voor vergoed worden, nog eens via het omgevingsfonds fondsen genereren, of in de stuurgroep van het omgevingsfonds zitting hebben en besluiten kunnen sturen. In de stuurgroep ontbreekt ook de nodige expertise en het maatschappelijke evenwicht om de beoogde doelstellingen van het omgevingsfonds te garanderen.

Voor Natuurpunt en Partners Meetjesland is het cruciaal dat de middelen van het omgevingsfonds prioritair ingezet worden voor natuur- en landschapsontwikkeling, zodanig dat de negatieve effecten van de windmolens gecompenseerd worden. Een deel van de middelen kan ook ingezet worden om rationeel energiegebruik en hernieuwbare energie in de buurt te ondersteunen. Het is cruciaal dat het project 'Milde Meetjes' hier de nodige garanties krijgt. Nu is dit geenszins het geval.

Met vriendelijke groeten,

Koen Martens
Voorzitter Natuurpunt en Partners Meetjesland vzw